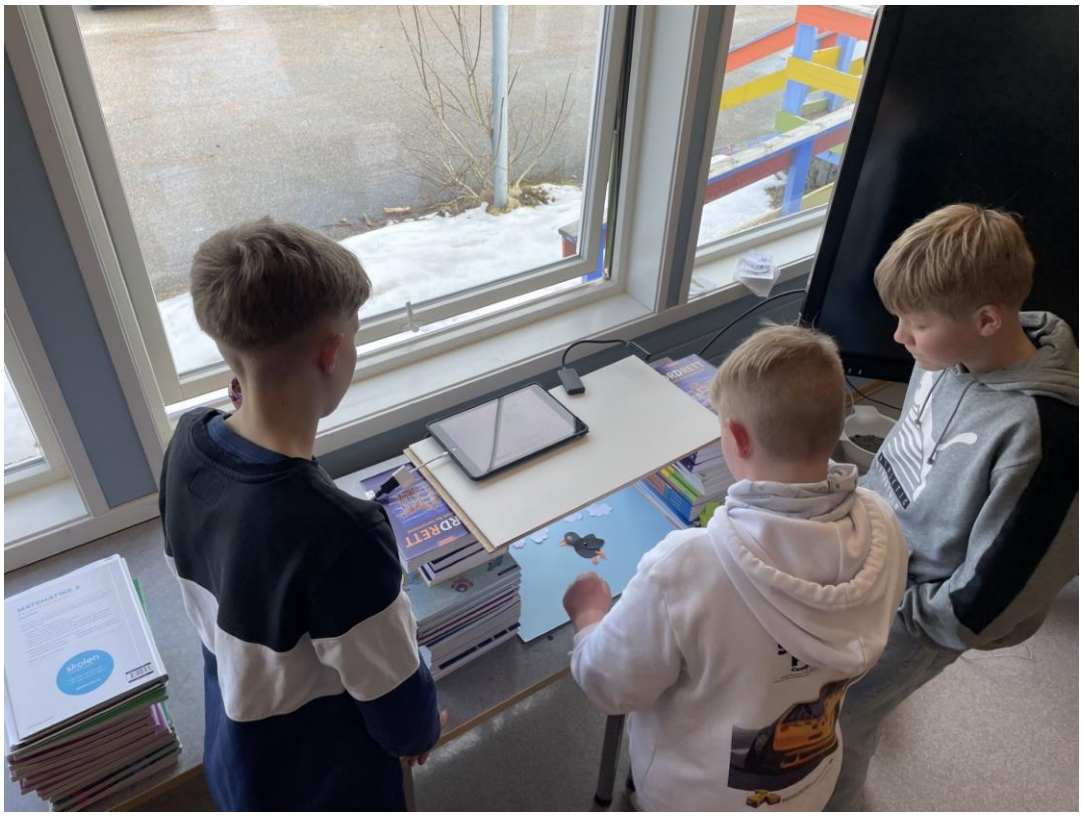
Lokal handlingsplan for Den kulturelle skolesekken i Sortland

DKS Sortland

2026-2029

Innledning

Mål og prinsippene som ligger til grunn for kommunens satsing på Den kulturelle skolesekken er basert på Stortingsmeldingen ”kulturell skulesekk for framtida” (stortingsmedling nr 8.(2007-2008). Alle kommuner og skoler i Norge skal ha en plan for arbeidet med den kulturelle skolesekken.

Sortland kommune får, fra fylket, årlige tildelinger som er regnet ut fra antall elever. Disse midlene skal gå til skolesekk-tiltak i kommune. Tildeling fra fylket er på rundt 170 000 kr i året, men økte i 2026 med 80 000 kr.

Sortland kommune mottar også produksjoner og verksteder som fylket produserer. Disse er gratis for oss å motta.

I de neste årene setter vi enda sterkere søkelys på barn og unges medvirkning for å lage tiltak som treffer dem.

Hva er Den kulturelle skolesekken?

Den kulturelle skolesekken (DKS) er en nasjonal ordning som sørger for at alle skoleelever i Norge får oppleve profesjonell kunst og kultur hvert år. Ordningen er unik i verdenssammenheng.

Gjennom ordningen får elevene mulighet til å oppleve, gjøre seg kjent med og utvikle forståelse for profesjonelle kunst- og kulturuttrykk. Kulturtilbudet skal være av høy kvalitet, og vise hele bredden av de seks kulturuttrykkene: film, kulturarv, litteratur, musikk, scenekunst og visuell kunst.

Den kulturelle skolesekken har vært en del av regjeringens kulturpolitiske satsing for grunnskolen siden 2001, og etter hvert ble også videregående skole innlemmet i ordningen. Dette betyr at i dag får alle elever, fra 1. trinn på grunnskolen til 3. trinn på videregående skole, oppleve profesjonell kunst og kultur gjennom DKS.

Organisering

DKS er et samarbeid mellom Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet, og alle landets fylkeskommuner og kommuner. *Kulturtanken – Den kulturelle skolesekken Norge* fikk i 2016 det nasjonale ansvaret for ordningen. DKS er altså et samarbeidsprosjekt mellom kultur- og opplæringssektoren på nasjonalt,

regionalt og lokalt nivå, og omfatter alle skolene i Norge. Fylkeskommunen er ansvarlig for regional koordinering og programmering, men kommunene har også mulighet for å utvikle egne program lokalt.

Kulturtanken – Den kulturelle skolesekken Norge er en nasjonal etat med ansvar for å forvalte, kvalitetssikre og utvikle DKS-ordningen. I tillegg til å være en nasjonal koordinerende instans for utvikling av kvalitet og samarbeid i ordningen, skal Kulturtanken også bidra til at tilbudene samspiller med skolens læreplaner, og til å utvikle felles forståelse og engasjement mellom kunst-, kultur- og skolesektor. Kulturtanken har ansvar for å tildele spillemidler (fra overskuddet til Norsk Tipping), innhente rapportering og utarbeide nasjonal årsrapport for DKS. Kulturtanken bestemmer *ikke* over det lokale programmet i DKS. Mer om Kulturtanken finner du her: www.kulturtanken.no

Mål for Den kulturelle skolesekken skal være:

- å medvirke til at elever i skolen får et profesjonelt kunst- og kulturtilbud
- å legge til rette for at elever i skolen lettere skal få tilgang til, gjøre seg kjent med og utvikle forståelse for kunst- og kulturuttrykk av alle slag
- å medvirke til å utvikle en helhetlig innlemming av kunstnerlige og kulturelle uttrykk i realiseringen av skolen sine læringsmål.

Bakgrunn:

Den kulturelle skolesekken er en nasjonal satsing som har som mål å gi alle skoleelevene en best mulig kulturell utrustning i løpet av skoletiden. Gjennom møte med kulturformidlere og kunstnere skal opplevelsene være utviklende for enkeltmennesket og samfunnet.

Torgeir Steinsland er koordinator for DKS Sortland som ligger under Oppvekst. Vi ser på oss selv som kulturbærere og kulturutviklere. Det er viktig for oss at eleven møter kunst- og kulturuttrykk av høy kvalitet slik at det er med på å inspirere lærere og elever til videre prosjekter. Det skal være variasjon og lokale varianter av formidlingstiltakene, noe som vil være med på å skape entusiasme og eierskap til Den kulturelle skolesekken.

Den kulturelle skolesekken finansieres av spillemidler fra overskuddet til Norsk Tipping. Det er dette som finansierer tiltakene. Oppvekst og Sortland kommune har tilsatt en koordinator i 20% stilling som har ansvar for å koordinere og produsere skolesekk-tiltakene i Sortlandskolen.

Vi samarbeider også med ulike aktører for å skape bredde i tilbudene. Her kan nevnes Jazzfestivalen, Museum Nord/Gaia, Laterna Magica, biblioteket, Sortland kino, Kulturfabrikken, Kulturskolen og distriktsmusikerne.

Kulturtilbudene elevene skal møte er litteratur, scenekunst, visuell kunst, film, musikk og kulturarv. Vårt mål er at alle trinn skal være med på minst et tiltak i løpet av skoleåret. Ofte går vi inn med skyssmidler til de skolene som ligger utenfor Sortland sentrum. Transportutgifter er en utfordring for de skolene som ligger ute i distriktene.

Her er noen av tiltakene som vi har hatt de siste årene: Konserter i samarbeid med Sortland Jazzfestival, Sortland kulturskole og distriktsmusikerne, Sortland barnekor og Kulturfabrikken. Film- og animasjonskurs i samarbeid med Laterna Magica og Kultursamarbeidet i Vesterålen. Kulturbærende filmer i samarbeid med Sortland kino. Snakk! – kreativ skriving (skrift på blå bunn) med Rebekka Brox Liabø.

DKS Sortland har ansvaret for grunnskolene, men vi prøver å ta med barnehager og videregående skoler der vi har mulighet og kapasitet. Her kan nevnes konserter, forestillinger, forfattermøter, Sortland Jazzfestival og Museum Nord sine utstillinger og arrangementer. Vi tenker at dette kan være med på å trygge overgangen fra barnehage til skole.

Den kulturelle skolesekken skal utformes og kontinuerlig vurderes ut fra et sett med **prinsipp for ordninga:**

***Varig ordning*:** Den kulturelle skolesekken skal være en varig ordning for elever i skolen.

***For alle elever*:** Den kulturelle skolesekken skal favne om alle elever i grunnskolen og den videregående opplæringen, uavhengig av hvilken skole de går på og økonomisk, sosial, etnisk og religiøs bakgrunn de har.

***Realisere mål i læreplanen*:** Innholdet i kunst- og kulturtilbuda i Den kulturelle skolesekken skal medvirke til å realisere skolen sine mål slik de kommer til uttrykk i den generelle delen i læreplanverket og i de ulike læreplanene.

***Høy kvalitet*:** Elevene skal møte profesjonelle kunst- og kulturtilbud med høy kunstnerlig kvalitet.

***Kulturelt mangfold*:** Den kulturelle skolesekken skal omfatte ulike kunst- og kulturuttrykk med røtter i et mangfold av kulturer og fra ulike tidsperioder.

***Bredde*:** Både musikk, scenekunst, visuell kunst, film, litteratur og kulturarv skal være representerte i Den kulturelle skolesekken. Det skal være variasjon i formidlingsmåtene.

***Regularitet*:** Elevene skal sikrest et regelmessig tilbud på alle klassetrinn.

***Samarbeid kultur–skole*:** Arbeidet med Den kulturelle skolesekken skal skje i et godt samarbeid mellom kultur- og opplæringssektoren på alle nivå. Det skal sikres en god forankring og tid til planlegging i skolen.

***Rollefordeling kultur–skole*:** Opplæringssektoren har ansvaret for å legge for- og etterarbeid pedagogisk til rette for elevene, mens kultursektoren har ansvaret for kulturinnholdet i Den kulturelle skolesekken og for å informere om innholdet i god tid.

***Lokal forankring og eierskap*:** Den kulturelle skolesekken må forankres lokalt, i den enkelte skolen, kommunen og fylket. Dette sikrer lokal entusiasme og gi rom for mange lokale varianter, slik at alle skal kunne kjenne eierskap til Den kulturelle skolesekken.

Sortland sin kulturelle skolesekk:

- Oppvekst har tilsatt en koordinator i 20% stilling for å koordinere og produsere skolesekk-tiltak for elever i Sortlandsskolen. Koordinator har ansvar for at lokale tiltak blir produsert og gjennomført, evaluert og rapportert til nødvendige instanser
- Koordinator er tilsatt under Oppvekst, men har et nært samarbeid med kulturetaten i utarbeidelse av de lokale tiltakene. Vi organiserer det på denne måten for å sikre at tiltakene blir planlagt og gjennomført i nært samarbeid med skolene. Vi ønsker at skolene skal ha et eierforhold til Den kulturelle skolesekken.
- Plangruppa, bestående av representanter fra skole og kultur og skolens ledermøte skal godkjenne tiltakene som produseres lokalt og skal ut til den enkelte skole.
- Sortland kommune får tildelt en fast sum hvert år fra fylket. Disse pengene blir tildelt om vi har godkjent plan, og godkjent rapport fra forutgående skoleår. De siste årene har tilskuddet vært på rundt **170.000 kr, men økte i 2026 med 80 000 kr.** Det er fylkesnivået i den kulturelle skolesekken, Nordland som administrerer tildelingen til vår kommune, og tilskuddet beregnes ut fra elevtall.

Overordna mål for Den kulturelle skolesekken i Sortland kommune:

Den kulturelle skolesekken i Sortland kommune skal sikre gode og profesjonelle kunst og kulturtilbud for alle elever i kommunens grunnskole.

For at dette skal skje må:

- Eleven skal møte et godt møte og opplevelse med kulturelt kultur/kunsttilbud årlig.
- Alle elevene skal få det samme tilbudet uavhengig hvilken skole de går på.
- Tiltakene må være forutsigbare for skolene.
- Skolene skal være med å legge føringer for hvilke tiltak som produseres
- Tilbudene skal kunne finne sin begrunnelse i læreplanen. Den enkelte skole har ansvar for å sette skolesekk-tiltakene inn i planene sine. Tiltakene skal så langt det er mulig, innarbeides i skolenes årsplaner og settes inn i en fagmessig sammenheng som underbygger målene i Læreplanen.
- Det skal være kulturkontakter ved alle skolene. Det er lærere som får et eget ansvar for å informere og tilrettelegge for kulturtilbudene som kommer.
- Det skal være elevarrangører på hver skole, som er med å tilrettelegge for de kunstnerne som kommer fra fylket og lokalt.
- Det skal opparbeides en økt kompetanse på kultur/kunstfeltet for lærerne i skolen. Det gjøres ved at aktuelle lærere er med som deltakere på de enkelte verkstedene som kommer til skolen.

Et godt samarbeid med Kulturfabrikken, kulturskolen, Museum Nord, Sortland Jazz- og viseklubb, Vesterålen og omegn sameforening, biblioteket, næringsliv, kunstforeninga, frivillige lag og organisasjoner gjør at flere kan gi et bidrag til den gode kulturopplevelsen for Sortlandselevene.

Prinsipper:

- Tilbudene styres etter felles kommunal plan for planperioden
- Alle elevene skal få et kvalitativt likt tilbud uavhengig hvilken skole i kommunen de går på.
- Det skal utvikles gode faste tilbud som alle elevene på trinnet skal få. De faste tilbudene skal finansieres fra fylkets årlige tildeling.
- Eksterne penger, som blir tildelt Sortland etter søknad går til å prøve ut nye kunstverksteder, nye måter å organisere på og kan gå til andre grupper av elever enn de som får de faste tiltakene.
- Vi vil i størst mulig grad bruke lokale kunstnere til de lokale tiltaka/produksjonene. Tilbudene evalueres kontinuerlig og justeres i samarbeid med plangruppa, kulturkontakter og skolene.
- Tilbudene finansieres ved hjelp lokale skolesekkmidler som er tildelt fra fylket, verkstedsmidler fra fylket, eksterne støtteordninger/prosjektmidler og skolenes budsjett.
- Den lokale plan og ressursgruppa samt ledermøtet for rektorene skal godkjenne tiltakene.

Organisering:

- Vi skal ha møte med koordinator og skolenes kulturkontakter en gang i året.
- Vi viderefører den lokale plangruppa, bestående av representanter fra skole, kultur, bibliotek, museum Nord og koordinator. Vi skal ha møte minimum en gang i året.
- Elevmedvirkning: Koordinator organiserer et møtested for elevrådene hvor de har mulighet til å påvirke tiltakene. Dette kan være under elevrådsdager eller lignende arrangementer. Det har også blitt benyttet spørreskjemaer for å nå ut til flest mulig elever, her kan et Forms-skjema være et godt hjelpemiddel.
- Koordinator for den kulturelle skolesekken skal være tilsatt under oppvekst med oppvekstsjef som ansvarlig leder.

I 2026-2029 vil vi fokusere på:

- Å lage gode, forutsigbare tiltak som skolene kjenner de kan innlemme i sine planer. Tiltakene vi produserer lokalt bør være et møte mellom kunstnere/kulturformidlere og elever der elevene kan være aktivt medskapende. Dette fordi de aller fleste produksjonene som kommer fra fylket er elevene mer publikummere enn aktive deltakere. Dette gjør at ikke alle elevene på hvert trinn får møte en ekstern kunstner fra den lokale skolesekken, men de møtene som er pr dags dato ca 8 stk i løpet av en elevs grunnskoleløp skal være i mer direkte skapende møte med kunstner. 3 av dem skal være over en hel skoledag.

- Vi vil at skolene skal kunne tilegne seg, via å være deltaker i gode verksteder, en kulturell skolesekkompetanse i arbeidsmåter og arbeidsform som de selv kan videreføre på egen skole for å nå egne læringsmål. Vi ønsker at skolene bruker kunstfagene aktivt for å nå skolens læringsmål. Dette blir rektors ansvar i samarbeid med kulturkontakten.

I tillegg til lokale tiltak, vil det komme verksteder og forestillinger som er produsert av Den kulturelle skolesekken, Nordland. Disse er gratis for kommunen. Vi og fylket har et ønske om at våre elever skal få møte scenekunstproduksjonen som kommer fra fylket i egnede lokaler.

Koordinator har ansvar for at planen gjennomføres, eventuelt endre tiltakene. Skolene har ansvar for at tiltakene får en naturlig plass i undervisningsplanene. Koordinator kan bruke av sine administrative ressurser til å arbeide direkte med elevene.